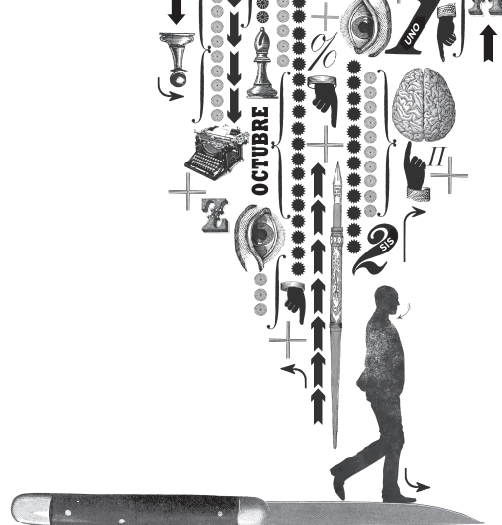

JOSEP A. DURAN I LLEIDA

UN PA
COM UNES HÒSTIES

EDLibros

Publicat per
ECONOMÍA DIGITAL, S. L.
Rambla de Catalunya, 98, 7è, 1a
08008 BARCELONA

© Josep A. Duran i Lleida

© d'aquesta edició
Economía Digital, S. L.

PRIMERA EDICIÓ: *març de 2017*

COORDINACIÓ: V i M
IGUAL

IMPRESSIÓ: *Gràfiques Campás, S. A.*

DIPÒSIT LEGAL: B. 5.457 - 2017
ISBN: 978-84-617-8977-1

Imprès a Espanya - *Printed in Spain*

No es permet la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, sigui aquest electrònic, mecànic, per fotocòpia, per enregistrament o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit de l'editor. La infracció dels drets esmentats pot ser constitutiu de delictes contra la propietat intel·lectual.

A LA MILITÀNCIA D'UNIÓ,
ESPECIALMENT A LES PERSONES QUE,
PER COHERÈNCIA I LLEIALTAT AMB ELS SEUS PRINCIPIS
HAN RENUNCIAT A CÀRRECS.

ÍNDEX DEL RECULL DE CARTES DE
DURAN I LLEIDA SOBRE EL PROCÉS:
UN PA COM UNES HÒSTIES

«Si el procés trenca CiU i PSC i enforteix ERC
i Ciutadans, haurem fet un pa com unes hòsties».

Josep A. Duran i Lleida (2 d'octubre de 2013).
Entrevista a Catalunya Ràdio amb Mònica Terribas.

SUMARI

PRÒLEG

17

EL «BIG BANG» DEL PROCÉS:
EL PACTE FISCAL.
XOC DE TRENS?

25

OBRIR EL MELÓ
DE LA CONSTITUCIÓ

41

PRIMER ESCLAT:
LA VIA CATALANA

55

CAMÍ DEL SEGON ESCLAT:
LA DATA DEL 9-N

65

11

SUMARI

L'ATZUCAC DEL NO DIÀLEG

83

EL XOC DE TRENS
NO ES PODRÀ ATURAR

97

EL SEGON ESCLAT:
ESCÒCIA I EL 9-N

107

TOT PLEGAT,
UN PA COM UNES HÒSTIES A CIU:
LA CONSULTA A UNIÓ
I L'INDEPENDENTISME EXPRÉS

125

L'ATZUCAC FINAL:
LA DIADA, LES GENERALS,
LA DECLARACIÓ DEL PARLAMENT
I LA CUP

159

EL COMIAT

195

SUMARI

EPÍLEG

A LA RECERCA DEL TEMPS PERDUT:

SI ES VOL HI HA SORTIDA!

201

UN PA COM UNES HÒSTIES
VALIA LA PENA TRENCAR-HO TOT?

PRÒLEG

«La veritat rares vegades és pura i mai és simple».

OSCAR WILDE

Al llarg d'aquest últim any m'he trobat persones molt diverses que, malgrat que en la majoria dels casos no les coneixia de res, m'anaven dient amb paraules diferents coses com ara: «quanta raó tenia» o «el temps li està donant la raó». De vegades era simplement una mena de salutació com qui et diu «bon dia» o «adéusiau». Venia a ser una cortesia de persones que et trobes pel carrer o sortint del cinema o en un restaurant... Altres vegades la conversa s'allargava prou per entendre que em parlaven del «procés», de la independència o de declaracions o reflexions que jo havia fet en els darrers anys abans de dimitir de president del comitè de govern d'Unió, en assumir la responsabilitat política dels nostres fracassos electorals.

Fa poc, a principis d'any, fent petar la xerrada amb l'amic i editor Fèlix Riera, a la cafeteria d'un cèntric hotel a Barcelona, ens va abordar una persona que no

coneixíem cap dels dos, va interrompre amablement la nostra conversa i ens va etzibar sense preàmbuls un «Sí, sí, certament, hem fet un pa com unes hòsties». En pocs minuts, el nostre inesperat interlocutor ens va explicar què pensava sobre el que passa a Catalunya amb el «procés» independentista. Ens va confessar —tot i que no li ho vam preguntar—, que va votar Junts pel Sí el 27-S i alhora ens va expressar el seu desencís davant la situació actual. Després de maleir el govern català, i encara més l'espanyol —això sí repartint contra tots dos a tort i a dret— i d'explicar-nos que uns i altres escampen fems al terreny de l'adversari sense ser conscients que les dues bandes fan pudor, es va aturar un instant per referir-se a quelcom que jo havia dit. Amb una certa imprecisió, recordava una declaració de fa temps al voltant del que estava passant i de com creia que acabaria. Ens vam adonar que el nostre nou contertulià es referia al «pa com unes hòsties» que ell mateix acabava d'esmentar.

Ens volia deixar clar que tenia molt memoritzada l'expressió «farem un pa com unes hòsties». No sabia ni quan, ni on, ni si ho havia dit una o més vegades. Però recordava que era un pronòstic que jo havia fet sobre com podia acabar el que estava passant. Efectivament, ho vaig dir per primera vegada el dia 2 d'octubre de 2013 en una entrevista a *El Matí de Catalunya Ràdio* amb Mònica Terribas.

Parlava del «procés» independentista i vaig afirmar textualment: «Si el procés trenca CiU i PSC i enforteix ERC i Ciutadans, haurem fet un pa com unes

hòsties». A partir d'aquell dia, vaig anar repetint, ampliant i aprofundint aquella primera reflexió. Arreu, als que em volien escoltar, els vaig dir que el procés no portaria la independència a Catalunya, però que, en canvi, trencaria el PSC —i que, encara que alguns es freguessin les mans, això no seria bo per al país—, dividiria CiU, trencaria Unió i ICV, faria pujar Ciutadans, que ERC quedaria hegemònica en l'espai nacionalista i que, en conseqüència, hauríem fet «un pa com unes hòsties». Un dels mitjans de comunicació on segurament vaig aprofundir més la reflexió va ser, al cap d'uns mesos, a 8tv amb Josep Cuní i els tertulians que aquell dia tenia al seu programa.

També vaig reiterar l'esmentada cita en alguna de les cartes que setmanalment publicava a la pàgina web d'Unió i que, si bé tenien per destinatari principal la militància del partit, alguns mitjans de comunicació en reproduïen parts del contingut.

Justament, en recordar les cartes web, la persona que s'havia introduït a la conversa que mantenia amb en Fèlix Riera, va formular un repte informal perquè, d'una manera o d'una altra, publicqués ara el que havia dit anys enrere. Immediatament, vaig creuar amb en Fèlix una mirada de complicitat. Com si un digués a l'altre: «Ai carai, bona idea. I per què no?». En Riera sabia que estava escrivint les meves memòries per a l'Editorial Planeta. Per tant, aquell repte tàcit plasmat visualment anava en una altra direcció.

Efectivament, un cop la tercera persona es va acomiadar molt amablement, la vocació d'editor de

l'amic Fèlix va fer brollar a l'instant la idea de fer una selecció de cartes dels darrers anys que es referissin sobretot al «procés» per publicar-les sense dilació. En tot cas, no seria la primera vegada que ho fariem. L'any 2011, amb el títol de *Cartes de Navegació*, l'editorial Columna amb la direcció del mateix Fèlix Riera n'havia publicat una part de les escrites en anys anteriors. Davant la nova proposta, hi vaig posar només una condició: que en Xavier Viejo, periodista i persona d'excel·lència, que al llarg d'anys ha estat el meu cap de premsa a Unió, col·laborés en la recopilació i condensació d'allò que ell cregués que tenia més interès. Acceptada la proposta per en Viejo, tots tres vam posar fil a l'agulla per oferir el llibre que ara veurà la llum.

No hem reproduït íntegrament totes les cartes seleccionades perquè seria una obra d'extensió desproporcionada. Hem optat per reproduir ara les parts que poden testimoniar millor el que he pensat i dit des del 2012, arran de la proposta de pacte fiscal que des de Catalunya es va plantejar al govern de l'Estat i tot el que després va venir.

El que sí que hem volgut tant l'editor, en Xavier Viejo, com jo mateix és ser fidels al que en el seu dia es va publicar. No hi és, doncs, tot el que les cartes deien, però tot el que en aquest llibre hi trobaran és lleial al que es va escriure llavors.

Lleialtat en un doble sentit: d'una banda, hem procurat que l'amputació obligada de les cartes —per les raons d'espai ja esmentades— no alteri la subs-

tància del conjunt; i, de l'altra, perquè no hem corregit ni tan sols qüestions d'estil.

Literàriament, sintàcticament... els textos són molt millorables. I fins i tot les reflexions podrien tenir molta més profunditat. Però les cartes mai van pretendre ser parts d'una assaig polític. Eren reflexions fetes sovint des de la immediatesa i l'obligació d'haver-les de penjar al voltant del migdia dels divendres a la web. Moltes vegades els textos els vaig escriure a dalt d'un avió a mitja nit creuant l'Atlàntic per enviar-les tot just aterrar al destí. O, fins i tot, en ocasions les dictava directament, sense escriure-les, com qui fa unes declaracions en una roda de premsa improvisada. Però no tenia temps per a més. Malgrat tot —i ja perdonaran la pedanteria—, ara i llavors, sempre he pensat que el seu contingut té força interès.

La publicació ara d'aquest llibre amb la recopilació de cartes anteriors no és cap exercici de nostàlgia. Després —i abans— de la política hi ha vida i els puc assegurar que no visc instal·lat en l'enyorança. Queda ja enrere la política com a exercici de responsabilitats públiques, amb tanta professionalitat com he estat capaç, fruit del compromís amb la meua comunitat. Una altra cosa és l'interès per tot allò que afecti el conjunt i que es pot vehicular també per camins diferents als de la política. I, no cal ni dir-ho, ajudant en el que els dirigents del meu partit decideixin fer políticament de cara al futur. Amb aquest llibre tampoc pretenc reivindicar res personal. I, per descomptat, encara menys passar comptes. Tinc molt clar que, tant

al llarg d'aquestes pàgines com a les meves memòries, ho podria fer. I tal vegada alguns ho esperen, però no és la meva manera de ser. No ha estat mai el meu estil i no tinc ni ganes, ni temps per canviar-los.

El que sí que m'ha animat a publicar el llibre és el desig de fer un acte de justícia. No a mi, per allò fàcil de «Jo ja ho deia». De què em serviria? Absolutament de res. L'acte de justícia és amb la realitat. Aquesta és la que és! Portem anys assistint a un espectacle grotesc en el qual uns i altres han intentat manipular constantment la realitat. Durant els darrers anys, les pantalles s'han anat succeint, però la realitat és tossuda. S'ha fet, i es fa encara, molta política ficció, però arribarà el dia que aquesta no donarà més de si i, llavors, la tossuda realitat romandrà. Rellegint les cartes, adquireix sentit la metàfora que un amic m'explicava del seu avi pagès. Quan ell —noi de ciutat— era jove i anava al poble del seu avi a les comarques de Lleida i sortia a plegar caragols sovint no en collia però l'avi li deia: «No en portes, però has estat amb els caragols perquè la bava d'un que t'ha pujat pels pantalons s'hi ha quedat enganxada». Doncs bé, igual que el caragol, aquest llibre deixa pistes i, si se segueixen, es pot trobar un camí. Qui no vulgui fer-ho és ben lliure, però acabarà perdent-se.

Aquests anys hi ha hagut molt de soroll. N'hi ha a hores d'ara i res no fa preveure que no n'hi hagi encara més en els pròxims mesos. Un soroll més intens encara. Ensordidor! La lectura d'aquestes cartes, que han intentat apartar-se del soroll, permet

veure cap on van les màquines que el provoquen. Molts s'han limitat a fer soroll. D'altres s'han dedicat a sentir-lo, però probablement són molts els que, amb tanta estridència, no han pogut veure que les màquines que el provocaven ens porten a tots al precipici.

El temps no ho cura tot, com algun dels maquinistes sosté amb la seva actitud. Però el temps sí que agreuja les situacions quan no s'afronten des del realisme. Les emocions i les passions han engrandit les diferències. I quan això passa només hi ha perdedors. Massa propaganda i contrapropaganda. S'han perdut moltes energies i, com a mínim, es pot parlar d'hipocresia quan ara es reacciona amb desaire perquè, a mitja navegació, la teva parella t'ha pres el relleu al timó. S'han trencat moltes coses. La trencadissa és històrica. I s'ha de dir! I repetir-ho!, una vegada i una altra. Cal incidir-hi tantes vegades com sigui necessari per trobar la resposta a la pregunta «Valia la pena?». Almenys cal que ens interpel·lem sobre això.

En alguna de les cartes es fa al·lusió a una afirmació d'una companya que ara fa tres anys em va dir: «Amb Espanya, no cal negociar-hi res més». La realitat, però, és que no paro de veure reunions del vicepresident de la Generalitat de Catalunya, Oriol Junqueras, amb la vicepresidenta del Govern central, Soraya Sáenz de Santamaría negociant el FLA i altres qüestions pressupostàries. I recordo també allò que el portaveu d'un grup català deia en el conegut Debate del Estado de la Nación de 2013: «Els emplaço a veure'ns a l'ONU l'any vinent». I ja portava dos anys

acomiadant-se d'Espanya, de la qual encara no se n'ha mogut...!!! O a l'inrevés, aquells que menystenint el problema no deixen de fer gestions perquè no es conegui. Però el problema hi és i cada cop està més enquistat. Potser valdrà la pena, per tant, fer justícia a la realitat i començar a canviar les actituds. Els uns i els altres!

Davant problemes d'aquesta magnitud, es tendeix a tractar de simplificar-los: cercar un sol culpable, buscar una idea que ho expliqui tot, encara que es perdin els matisos i amb ells la realitat. Justament això és el que està passant ara i aquí. Aquesta tendència reduccionista és gairebé impossible d'evitar, però un polític que beu de l'humanisme cristià hi ha de treballar en contra. Cedir al reduccionisme ens porta a judicis reduccionistes: blanc o negre. I si ens acostumem a aquesta manera de pensar ens pot situar en visions ideològiques de la realitat que acabin per substituir-la i, a vegades, a violentar-la.

Sovint es parla de si l'independentisme és o no populisme. Tinc la meva opinió, però ara no ve al cas. El que sí que és important és ser conscients que alguns fan populisme en defensar la independència. Com el fan altres quan neguen la realitat nacional de Catalunya, la seva identitat cultural i lingüística i la seva voluntat d'ésser.

EL «BIG BANG» DEL PROCÉS:
EL PACTE FISCAL.
XOC DE TRENS?

US SONA L'ESCENARI ESCOCÈS?

Escòcia ha estat notícia. Alex Salmond ha deixat entreveure les seves intencions pel que fa al referèndum sobre la independència. No ha decidit definitivament el que preguntarà encara, però ha marcat el terreny propi davant del primer ministre del Regne Unit, David Cameron, dient que serà ell i no el govern britànic el que fixarà la data i els continguts del referèndum. Tinc un amic, que també és amic íntim del primer ministre escocès, que coneix bé les seves intencions. Per tant, aposto que al final la pregunta serà doble. Salmond sap que no hi ha una majoria independentista, però que hi ha una gran majoria que vol més poder per a Escòcia, sobretot econòmic i fiscal, és a dir, no la independència, però sí el pacte fiscal, que és el que realment busca. Us sona l'escenari escocès?

27 de gener de 2012

EL GOVERN ESPANYOL
HA D'ACTUAR AMB INTEL·LIGÈNCIA

La setmana l'hem acabada pràcticament amb la primera trobada entre el president Mas i el president Rajoy. Quan es fan aquesta mena de cimeres, s'acostuma a preguntar com ha anat o si ha servit d'alguna cosa. M'atreveixo a dir que ha anat bé, sobretot perquè no s'esperaven resultats imminents, i que ha servit de molt perquè el president Mas ha reiterat i ha deixat ben clars quins són els objectius de Catalunya, davant els quals el govern de l'Estat hi pot col·laborar o no. Del grau de col·laboració i d'entesa depèn que el futur de la relació entre CiU i el PP, i sobretot entre Catalunya i la resta de l'Estat, sigui d'una manera o d'una altra. Ara com mai el govern espanyol ha d'actuar amb intel·ligència. Tancar les portes al pacte fiscal seria obrir-les a un procés que ningú no sap on ens podria portar, que no interessa a Espanya i segurament tampoc a Catalunya.

3 de febrer de 2012

QUINA HISTÈRIA, DÉU MEU!

Ahir al matí, quan em vaig llevar a quarts de set per anar a Antena 3 i vaig veure les portades d'alguns mitjans, em vaig quedar astorat. L'aprovació de la llei de consultes era interpretada com un Sis d'Octubre. Quina histèria, Déu meu!

Al mateix programa d'Antena 3 vaig haver de fer pedagogia (He de dir que intento fer-ne tant com en sóc capaç i que, tot i que no sempre és eficaç, la continuo considerant imprescindible, en contra del que pensen altres). Quina por a les consultes! Però si fins i tot es va fer una consulta per la Diagonal de Barcelona! Per què tanta por que la ciutadania pugui expressar la seva posició davant d'una determinada qüestió? Sabem, a més, que la llei de consultes és això, de consultes i no de referèndums. Que el resultat no és vinculant i que està fet en el marc del que diu el Tribunal Constitucional sobre les nostres competències. No puc arribar a entendre el terror que alguns tenen que els ciutadans catalans es pronunciïn. És un simple exercici de democràcia. A qui pot molestar la democràcia? Només als que no són demòcrates. I més encara si tenim en compte que, com que les consultes no són vinculants, els consultats ni tan sols necessàriament decideixen.

Tothom coneix la meva opinió sobre la viabilitat de la independència. Com també és prou conegut que tampoc considero viable, i tampoc desitjable, continuar amb l'actual situació, però l'Estat no hauria de tenir tanta por que un poble es pronunciï. Sobre el procés escocès —que ja he dit en alguna altra ocasió que el que vol el seu premier, Alex Salmond, és incrementar els poders polítics i econòmics i no la independència—, he recordat una frase de les memòries de Margaret Thatcher, on escriu: «Com a nació, ells —els escocesos— tenen un inalterable dret a l'auto-

determinació nacional». Quina diferència amb els dirigents espanyols!

16 de març de 2012

L'ASSIGNATURA PENDENT

Cal repensar l'estat de les autonomies. Avui n'hi ha que tenen més competències de les que voldrien i poden gestionar. I, en canvi, d'altres —sobretot Catalunya— en tenen menys de les que voldrien i de les que poden gestionar. I, sobretot, Rajoy ha de saber que Catalunya continua essent l'assignatura pendent de l'esperit de la Constitució del 78. Tot i les dificultats del desplegament del seu Estatut, els bascos tenen resolt el problema principal. Em refereixo a l'econòmic. Catalunya no el té resolt i cada vegada la gent n'és més conscient. I per aquesta raó, cada cop hi ha més persones que es consideren empenyades amb l'actitud que les institucions espanyoles mantenen respecte a Catalunya.

Sovint es parla de xoc de trens. Certament, jo mateix ho he fet des de la tribuna del Congrés dels Diputats. Aquesta és la meva sensació: el tren de les institucions de l'Estat, de bona part de la població i d'alguns mitjans de comunicació avança a una velocitat i el tren de la societat catalana, de la majoria de les forces polítiques del nostre país, també ho fa a gran velocitat. Però tots dos circulen per la mateixa via en direcció contrària i, si no hi ha un canvi d'agulles oportú, el xoc serà inevitable. Ara bé, convé que tots plegats

siguem conscients que, quan hi ha un xoc de trens, acostumen a descarrilar tots dos i prenen mal les persones que viatgen en ambdós combois. Això ens obliga, doncs, a tenir en compte les conseqüències del xoc dels trens i no només a Catalunya, sinó sobretot a Espanya. Sense Catalunya, o amb una Catalunya que cada vegada expressa més la seva insatisfacció per raons econòmiques, Espanya no té sortida. Segurament tampoc nosaltres en tindriem cap de clara. Però sobretot són els que tenen la responsabilitat de governar l'Estat, els qui poden i han de fer alguna cosa per resoldre aquest possible xoc de trens.

El nostre plantejament és clar: resoldre el tema del pacte fiscal i, per tant, reduir sensiblement el dèficit fiscal que avui existeix entre el que la societat catalana paga i el que rep a canvi. El pacte fiscal s'ha de plantejar —i ho he dit moltes vegades també— amb el màxim consens que sigui possible a Catalunya. Per aquest motiu no hem de descansar i cercar el consens d'altres forces polítiques. Tant de bo que fos possible també amb el PP, però almenys hauríem d'aconseguir el consens dels socialistes, d'ERC i d'ICV. Sols no ens sortirem.

4 de maig de 2012

AQUESTA DIADA OBRE UNA NOVA ETAPA

Si d'una qüestió cal parlar aquesta setmana és de la manifestació de l'11 de Setembre. Si no ho fes, no s'en-

tendria. D'entrada, és bo recordar que el 30 d'agost la permanent del comitè de govern d'Unió va decidir assistir a la manifestació convocada per l'Assemblea Nacional de Catalunya, no pas perquè estiguéssim d'acord amb el lema de la convocatòria ni amb la proposta d'independència per demà mateix que els seus dirigents posaven de relleu en les seves declaracions —fins i tot ho contrastaven i ho oposaven a la proposta del pacte fiscal. Vam defensar anar-hi per deixar molt clar que Unió volia sumar la seva veu per fer sentir la voluntat de ser de Catalunya i de defensar la seva dignitat. Atenció, sabent que els que no hi anirien també són poble de Catalunya. Però sobretot hi anàvem per la crida del president Mas del 9 d'agost per defensar el pacte fiscal, en plena coherència amb el compromís de CiU i del govern de Catalunya amb la ciutadania del darrer cicle electoral, es a dir, pel pacte fiscal.

Tot això, però, va passar abans de la manifestació. Ara es tracta de parlar-ne, i també de les seves conseqüències. Sé que és una obvietat dir-ho, però ha estat una manifestació històrica. La història ens dirà quina incidència real tindrà per al futur de Catalunya. A més —cal reconèixer-ho— els que cridaven demanaven més la independència que el pacte fiscal, inclosos els que l'han defensat i ho continuen fent. Té lògica aquesta contradicció? Jo no he renunciat al pacte fiscal. Si no, quin sentit tindria la

trobada demanada pel president del meu país amb el del govern de l'Estat? Ja seran ells, els que tanquin la porta! Pot tenir alguna incidència en la resposta del govern de l'Estat demanar el pacte fiscal i al mateix temps proposar la independència? El temps ens ho dirà. La manifestació —cal dir-ho també— va ser pacífica, transversal, joiosa...

Aquest 11 de Setembre obre una nova etapa. Ningú no ho dubta. El temps anirà posant de relleu les dificultats que segur que hi haurà. S'ha de pensar, i molt. A mi no em fa por res i no tinc cap dubte que Unió contribuirà a la via que nacionalment el poble de Catalunya es proposi el dia que sigui consultat. Però també esmerçarà totes les seves capacitats perquè no descarrili el tren que es decideixi utilitzar. Ahir dijous, el president Mas parlava a Madrid de la necessitat de crear estructures d'estat —sí, se'ns neguen des de l'Estat que hem ajudat a construir—, defensava la sobirania fiscal... Repasseu la ponència política del darrer congrés d'Unió —no us quedeu amb els titulars i els reduccionismes—, torneu a llegir el document sobre la sobirania de Catalunya aprovat en el consell nacional extraordinari de Sant Cugat l'any 1997 (el podeu trobar en l'apartat el partit/cronologia d'aquesta pàgina web). Llavors ja proposàvem sobirania fiscal, cultural, jurídica... I no cal dir que aviat farà vuitanta-un anys que defensem el dret a l'autodeterminació.

LA SOBIRANIA NOMÉS TÉ UN LÍMIT:
LA COHESIÓ SOCIAL

Aquesta nova etapa que obre l'11 de Setembre obliga el Govern espanyol, el PP, el PSOE i les institucions de l'Estat —des de la més alta fins a la menys important— a replantejar-se les relacions amb Catalunya. Poden no estar d'acord amb els nostres plantejaments, però no els poden ignorar, i encara menys menysprear-los. Les relacions les han de tractar de tu a tu amb Catalunya. Mentrestant, aquí a Catalunya, hem de ser intel·ligents. Fins al final del trajecte, hi ha molt camí per recórrer, tots plegats, ens haguem manifestat o no l'11 de Setembre i ho haguem fet per un motiu o per un altre. Una part molt àmplia de la societat ha transmès un missatge als partits. No volem continuar amb l'actual estatus polític, econòmic, financer, que imposa l'Estat espanyol. Tampoc no volem l'assetjament a la nostra llengua. N'estem tips: diem prou! Això obliga tots els partits a reflexionar a fons. També Unió, com deia abans. Però els passos que es facin han de ser fermes. No avançarem sí l'únic que ens guia són els sentiments. Aquests són imprescindibles i inevitables. Catalunya és més sentimental del que es creu a la resta de l'actual Estat espanyol. Però els sentiments s'han de racionalitzar i fer-los viables. Si no ho fem, la frustració serà inevitable. I les conseqüències les patiria tot Catalunya, però políticament tindria un cost elevat per als seus responsables.

Més enllà d'aquesta observació, no puc deixar de

recordar una altra màxima que ha acompanyat sempre la història d'Unió. Per a nosaltres, la sobirania només té un límit: la cohesió social. I una prevenció: la necessitat de fugir del maniqueisme, de bons i dolents o, simplement, del blanc o negre. O ets independentista o ets unionista. Doncs no: hi ha gent que no vol ser ni una cosa ni l'altra, o senzillament que li costa definir-se. Els necessitem a tots.

14 de setembre de 2012

ESCOLTAR, ESCOLTAR I ESCOLTAR!
PARLAR, PARLAR I PARLAR!

S'ha obert una nova etapa després que el president del Govern central tanqués amb pany i forrellat la porta al diàleg sobre el pacte fiscal. He dit expressament «tancar la porta al diàleg» i no simplement «tancar la porta al pacte fiscal» perquè Rajoy ni tan sols va tenir la intel·ligència política de presentar-se com un estadista que sap que hi ha un problema i vol que se'n parli per intentar resoldre'l per sobre dels interessos dels «barons» del seu partit. El Govern espanyol està desorientat. No entén el que passa malgrat que som molts els que l'hem advertit. A finals del XIX va passar també amb les colònies. Espanya no va ser capaç de copsar-ne la realitat i les va perdre.

La convocatòria ha anat acompanyada dels posicionaments dels candidats i de les forces polítiques

que representen. El debat gira al voltant del discurs d'Artur Mas. A l'espera del programa electoral de la federació, que encara no s'ha elaborat i encara menys s'ha aprovat, el debat passa per consultar la ciutadania sobre el futur de Catalunya. Si es vol anar més enllà es desprèn clarament que l'actual president de la Generalitat situa en aquesta consulta el dret a decidir, és a dir, allò que fa vuitanta un anys llargs que Unió defensa com a dret a l'autodeterminació (per cert, el PSOE també el defensava a les primeres legislatives del 1977). He dit clarament, i tàcitament —també ho ha deixat nítidament expressat el president Mas—, que el dret a l'autodeterminació no equival necessàriament a independència. I no cal dir que el contingut de la pregunta a formular requereix temps i que cal modular-la en funció de l'evolució dels esdeveniments. Fixem-nos en Escòcia: porten molt temps i encara no queda clar què preguntaran i si formularan una o dues qüestions.

El debat també s'ha fet, i es continua fent, al voltant de les formes. El president Mas ha deixat ben clar que tot es farà en el marc de la legalitat i que és conscient que cal demanar autorització —i ho farà— al govern central per fer el referèndum. Si el denega, caldrà emparar la consulta en altres marcs legals. Per què el govern central no deixarà fer un referèndum? No hi ha res més democràtic que deixar que el ciutadà s'expressi sobre els grans temes. Li fa por la democràcia? Aquí rau la diferència entre societats democràtiques com la canadenca o la britànica, o els

seus governs, i la societat espanyola. És qüestió de solera democràtica! Dit això, els catalans també hem de ser extremadament curosos en l'execució d'aquests objectius. No hi ha pitjor enemic per als canvis radicals que la radicalitat. La millor recepta és el diàleg, amb tothom, dins i fora de Catalunya. Escoltar, escoltar i escoltar! Parlar, parlar i parlar! I, sobretot, salvaguardar la cohesió: no trencar el país per la meitat! Reduir-ho tot al blanc i el negre ens pot donar la victòria demà i portar-nos demà passat al fracàs.

De la mateixa manera que no hem de fer cas de les provocacions, també hem d'evitar deixar-nos entabanar davant de certs elogis o amb determinada projecció internacional del nostre debat. Que la Lliga Nord italiana avaluï el procés sobiranista català no solament no m'impresiona, sinó que crec que no ens va bé. A nivell europeu, rebre l'aval de segons qui ens pot fer perdre credibilitat i fer-nos guanyar més enemics que amics. Si el que passi a Catalunya ha d'estimular els lliguistes italians o els corsos francesos —per citar dos casos—, ens ho posa tot més difícil en el si de la Unió Europea. Tampoc ens hauríem d'enlluernar pel fet que certa premsa internacional parli de nosaltres. És normal que haguem adquirit notorietat, però cal saber destriar el gra de la palla. Qui més espai ens dedica és la premsa anglosaxona, que presenta la

nostra causa com un element institucional desestabilitzador que, sumat a l'econòmic, projecta ombres profundes sobre Espanya. Però que ningú no s'enganyi. No és que estiguin al nostre favor, és que estan contra l'euro. Hi han estat sempre i ara ho aprofiten. Cal parar bé l'orella a les cancelleries europees o més enllà del vell continent per intentar saber què pensen de veritat.

5 d'octubre de 2012

NO ELS HI FA POR SINÓ PÀNIC

L'acord entre el primer ministre britànic i l'escocès ha estat traslladat a les reflexions a Euskadi i a Catalunya. Els dirigents del PP, i també del PSOE, diuen que no té res a veure Escòcia amb Catalunya. És cert. Són realitats històriques diferents i els processos seguits per ells i el nostre són també diferents. Però l'autènticament important no és que Catalunya i Escòcia siguin diferents, sinó que Espanya i la Gran Bretanya són incomparables. A Espanya, Castella ha intentat sempre identificar l'estat plurinacional amb una nació i, en canvi, a la Gran Bretanya, Anglaterra conviu amb el respecte envers els drets d'Escòcia com a poble. Ara és Cameron qui ho ha deixat prou clar. Margaret Thatcher ja ho havia també ben expressat en les seves memòries quan afirmava que «com a nació, ells —els escocesos— tenen un indubtable dret a l'autodeterminació nacional». Aquí rau

la gran diferència entre els dirigents britànics i els espanyols. Als dirigents britànics no els espanta l'ús de la democràcia. En canvi, als dirigents espanyols, quan es tracta que fem ús del dret a decidir lliurement el nostre futur (és a dir, autodeterminació, que no necessàriament independència) no els hi fa por sinó pànic. Vaja, que mentre Cameron fa amics a Escòcia, Rajoy i els seus es dediquen a generar por a Catalunya.

Enfront de la por, continuo reivindicant el dret a no tenir-ne i que la ciutadania pugui decidir què vol per al seu futur. Tinc el convenciment que independentistes, confederals, federalistes, autonomistes, etc., els ciutadans de Catalunya, estan farts de sentir-se sotmesos a polítiques i a actituds (atenció!, ambdues coses) que fereixen el cor, el cap i la butxaca. Hi ha molta gent que vol la independència, però una part important del sobiranisme al carrer no es basa tant en l'ànsia per dotar-se d'un poder i d'un Estat independent, com el rebuig que provoca veure's subsumit en el greuge fiscal, econòmic i polític permanent. Això em permet tornar a defensar la posició confederal, de cap manera antiindependentista. He defensat, defenso i defensaré el dret a decidir lliurement el futur de Catalunya. He cridat dotzenes de vegades «Amunt, avant, Visca Catalunya lliure!». Reclamo llibertat i decidir lliurement i, des d'aquesta llibertat, bastir un projecte confederal per

al segle XXI. No he caigut del cavall, no he canviat de posició. Reclamo respecte, com jo respecto tothom, en un procés en el qual poso tot el que sé al servei de Catalunya i del seu president. Que ningú abusi de la meva responsabilitat!

Des de CiU, necessitem construir una àmplia majoria en la qual no tothom pensarà el mateix, però que doni força al president Mas per garantir justícia amb Catalunya i amb els neguits de la seva ciutadania. No ens convé, no volem dividir el país i assenyalar la gent com a unionista o independentista. Blanc o negre. Això sempre ens ha portat al fracàs. «La història —diu Mark Twain— no es repeteix, però rima». Per això estem obligats a fer les coses bé, molt bé. A ser molts escrupolosos i exigents amb nosaltres mateixos. No ens podem permetre fer les coses malament. La prudència no és covardia. No hem de ser covards, però tampoc imprudents. Ens emmirallem ara amb el procés escocès, que si alguna cosa demostra és que per anar lluny s'ha de dialogar. I sobretot com deia aquesta setmana a través del twitter, compte a fer un mal ús de declaracions de les institucions europees. A la Comissió li molesta moltíssim que se la utilitzi esbiaixadament, i no parlo d'oïda. El diàleg forma part de la nostra voluntat, però lamentablement no dels dirigents espanyols. Si som forts, no els quedarà més remei!

19 d'octubre de 2012